

T.C.
BOLU

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/..
KARAR NO : 2023/...

DAVACI :
VEKİLİ : AV. OZAN KARAKAYA

DAVALI : ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
VEKİLİ :

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından, görev süresinin uzatılmamasına ilişkin Üniversitesi Rektörlüğü işleminin iptali için açılan davada Ankara ... İdari Dava Dairesi'nin 18.11.2021 tarih ve E:2021/... ve K:2021/... sayılı kararıyla dava konusu işlemin iptaline karar verildiğinden bahisle, yoksun kaldığı her türlü maaş, ek ders, akademik haklar ve bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla görevde kalmış olsaydı elde edeceği her türlü özlük hakkından kaynaklı gelirlerin tazmini amaçlı maddi tazminatın şimdilik 30.000,00 TL (ıslah yoluyla artırılmak suretiyle 133.580,00-TL), uğradığı manevi zararın karşılığı olarak 50.000,00 TL manevi tazminatın, işlem tarihinden itibaren işletilecek yasal faizleriyle birlikte tahsili istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacıya uygulanan işlemin kamu görevinden çıkarma işlemi olmadığı, tekrar atanmasının da kamu görevinden çıkarılan kişinin görevine iadesi şeklinde olmadığı, ortada süreklilik arz eden, kendiliğinden devam eden bir görev bulunmadığı, yeniden atama olduğundan 2547 sayılı kanunun 31. maddesinde de belirtildiği gibi ilk atama usulünde olduğu ve burada atanma tarihinin esas olduğu, buna bağlı olarak görev süresinin kendiliğinden sona erdiği tarih ile iptal davası sonucu yeniden atandığı tarih arasında kazanılmış hakları olduğunun düşünülmediği, maddi ve manevi tazminata konu olabilecek, hizmet kusuru olarak değerlendirilebilecek bir işlem bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Bolu İdare Mahkemesi'nce işin gereği görüşüldü:

Dava, davacı tarafından, görev süresinin uzatılmamasına ilişkin Üniversitesi Rektörlüğü işleminin iptali için açılan davada Ankara İdari Dava Dairesi'nin 18.11.2021 tarih ve E:2021/... ve K:2021/... sayılı kararıyla dava konusu işlemin iptaline karar verildiğinden bahisle, yoksun kaldığı her türlü maaş, ek ders, akademik haklar ve bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla görevde kalmış olsaydı elde edeceği her türlü özlük hakkından kaynaklı gelirlerin tazmini amaçlı maddi tazminatın şimdilik 30.000,00 TL (ıslah yoluyla artırılmak suretiyle 133.580,00-TL), uğradığı manevi zararın karşılığı olarak 50.000,00 TL manevi tazminatın, işlem tarihinden itibaren işletilecek yasal faizleriyle birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 125. maddesinde; idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12'nci maddesinde, "İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/..

KARAR NO : 2023/...

dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü Turizm ve Otel İşletmeciliği Programında 2547 sayılı yasanın 31. maddesi kapsamında öğretim görevlisi olarak görev yapmakta iken 29.06.2020 tarih ve E.30788 sayılı Üniversitesi Rektörlüğü işlemi ile davacının görev süresinin uzatılmamasına karar verildiği, anılan işlemin iptali istemiyle açılan davada, Mahkememizin 04.02.2021 gün ve E:2020/..., K:2021/... sayılı kararı ile davanın reddine karar verildiği, anılan karara karşı yapılan istinaf başvurusu üzerine Ankara 4. İdari Dava Dairesi'nin 18.11.2021 tarih ve E:2021/... ve K:2021/... sayılı kararıyla dava konusu işlemin iptaline karar verilmesi üzerine davacının yeniden öğretim görevlisi olarak görev süresinin uzatılmasına karar verildiği, davacı tarafından yoksun kaldığı her türlü maaş, ek ders, akademik haklar ve bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla görevde kalmış olsaydı elde edeceği her türlü özlük hakkından kaynaklı gelirlerin tazmini amaçlı maddi tazminatın şimdilik 30.000,00 TL (ıslah yoluyla artırılmak suretiyle 133.580,00-TL), uğradığı manevi zararın karşılığı olarak 50.000,00 TL manevi tazminatın, işlem tarihinden itibaren işletilecek yasal faizleriyle birlikte tahsili istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, uyuşmazlıkta tazmin isteminin dayanağı konumunda olan ve aktarılan şekilde tazminat yükümlülüğünün oluşmasına sebebiyet veren, diğer bir ifade ile de, zarara yol açtığı iddia edilen, somut olayda davacının görev süresinin uzatılmamasına ilişkin işleme karşı açtığı davada Ankara 4. İdari Dava Dairesi'nin 18.11.2021 tarih ve E:2021/... ve K:2021/... sayılı kararında; "davacının hizmetine ihtiyaç bulunmadığı, görevinde başarısızlığı ya da akademik olarak yetersizliği ve disiplinsizliği hususunda somut ve objektif tespitlerin davalı idarece ortaya konulamadığı, yerine doktor öğretim üyesi ataması da yapılmadığı, görevine devamda yarar görülmediğine ilişkin somut tespit ve değerlendirme de dosyaya sunulamadığı ve dosya içeriğine göre yeniden atanmasına engel teşkil eden başka bir durumun da bulunmadığının anlaşılmakla, davacının aynı usulle söz konusu kadroya yeniden atanabilmesi mümkünken, davalı idarece belirtilen sebeplere dayanılarak davacının yeniden atamasının yapılmaması yönünde tesis edilen dava konusu işlemde "sebepten" unsuru yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı" gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verildiği, anılan kararın temyiz aşamasında derdest olduğu, iptal kararı üzerine davacının öğretim görevlisi olarak davalı idarece çalışmaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Genel anlamı ile tam yargı davaları, idarenin faaliyetlerinden ötürü, hakları zarara uğrayanlar tarafından idare aleyhine açılan tazminat davalarıdır. Bu tür davalarda mahkeme, hem olayın maddi yönünü, yani zararı doğuran işlemleri veya eylemleri, hem de bundan çıkabilecek hukuki sonuçları tespit edecektir.

İdareler kural olarak, yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari bir eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar, idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereğince tazmin edilmektedir.

Bu kapsamda, tam yargı davalarında, öncelikle zarara yol açtığı öne sürülen idari işlem veya eylemin hukuka uygunluğunun denetlenmesi esas alındığından, olayın oluşumu ve zararın niteliği irdelenip, idarenin hizmet kusurunun olup olmadığının araştırılması, hizmet kusuru yoksa kusursuz sorumluluk ilkelerinin uygulanıp uygulanmayacağına incelenmesi, tazminata hükmedilirken her halde sorumluluk sebebinin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

Bir idari işlemin yargısal bir kararla iptali halinde, bu iptal kararlarının işlemin yapılması sırasında unsurlarında bulunan sakatlıkları saptadığı, işlemi yapıldığı andan başlayarak ortadan kaldırdığı, bu özelliği nedeniyle geriye yürüyen sonuçlar doğurduğu, başka bir anlatımla işlemin tesis edildiği tarihten önceki hukuki durumun geçerliliğini sağladığı İdare Hukukunun bilinen ilkele

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/..

KARAR NO : 2023/...

Davalı idarece her ne kadar ortada süreklilik arz eden, kendiliğinden devam eden bir görev bulunmadığı, tesis edilecek işlemin de yeniden atama niteliğinde olduğu ileri sürülse de, davacının 05.01.2015 tarihinden itibaren üniversitede okutman/öğretim görevlisi olarak göreve başladığı ve devam eden yıllarda da görev süresinin uzatıldığı, iptale konu Mahkeme kararında da davacının hizmetine ihtiyaç bulunmadığı, görevinde başarısızlığı ya da akademik olarak yetersizliği ve disiplinsizliği hususunda somut ve objektif tespitlerin davalı idarece ortaya konulamadığı, yeniden atanmasına engel teşkil eden başka bir durumun da bulunmadığı ve davacının aynı usulle söz konusu kadroya yeniden atanabilmesinin mümkün olduğu gerekçelerine yer verildiği anlaşıldığından, Anayasa ve İdare Hukuku ilkeleri uyarınca, idare, görmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetini yürütürken yasalara ve genel olarak hukuka uygun davranmak zorunda olup, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemek durumundadır. Hukuka uygunluk denetimi yapan idari yargı yerince, bir idari işlemin iptal edilmesi, işlemin hukuka aykırılığının saptanması anlamındadır. Hukuka aykırılığı saptanan bir işlem nedeniyle hakkı muhtel olan kişinin uğradığı zararın ise idarece tazmini gerekir.

Maddi tazminat istemi yönünden;

Bakılan davada, Mahkememizin 27.01.2023 tarihli ara kararıyla davalı idareden, Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü Turizm ve Otel İşletmeciliği Programında 2547 sayılı yasanın 31. maddesi kapsamında öğretim görevlisi olarak görev yapan davacının, görev süresinin uzatılmamasına dair 29.06.2020 tarih ve E.30788 sayılı Üniversitesi Rektörlüğü işlemiyle ilişğinin kesildiği tarihten göreve yeniden başlatıldığı tarihe kadar; maaş, ek ders, akademik haklar vb. (yukarıda belirtilen süreye ilişkin davacının alacağı maaş, tüm parasal ve özlük hakları, davacı ile aynı durumda olan emsallerine göre hesaplanarak) ödenmesi gereken maaş, tüm parasal ve özlük haklarının dökümü yapılarak bu süre içerisinde davacıya ödenmesi gereken miktarların kalem kalem tablolar halinde gösterilmesi, emsallerine göre ödenmemesi gerektiği düşünülen kalemler var ise bunlarında gerekçesiyle birlikte ayrıca bildirilmesinin istenildiği, davalı idarece yapılan hesaplama göre davacının ilişğinin kesildiği tarihten göreve yeniden başlatıldığı tarihe kadar 128.253,81 TL ana ödeme, 5.326,19 TL farklar ve kıst ödeme olmak üzere toplamda 133.580,00 TL ödemeye hak kazanacağı, ayrıca davacının söz konusu dönemde sigortalı olarak çalışmasının bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, iptal kararının hukuki niteliği gereği davacının görevine geç başlatılması nedeniyle mahrum kaldığı parasal haklarının ödenmesi gerektiği sonucuna varılmış olup, davacının ilişğinin kesildiği tarihten göreve yeniden başlatıldığı tarih aralığında yoksun kaldığı parasal hakkının net 133.580,00-TL olarak hesaplandığı, davacı tarafından ise başlangıçta talep edilen maddi tazminatın 103.580,00-TL arttırılmak suretiyle toplamda 133.580,00-TL'ye arttırıldığı anlaşıldığından, davacının 133.580,00-TL maddi tazminat isteminin kabulü gerekmektedir.

Öte yandan, hüküm altına alınan 133.580,00-TL tazminatın içeriğindeki ödenmesi gereken maaş alacağının her birinin ödenmesi gereken dönemlerden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte (aylıklarından her birinin tahakkuk ettirilmesi gereken tarihten ödeme tarihine kadar işletilecek yasal faizinin hesaplanması suretiyle) davacıya ödenmesi gerekmektedir.

Diğer yandan, ödenmesi gereken bu miktar davacının bir başvuru yapması gerekmeksizin idarece ödenebilecek mahiyette olduğundan, faizin başlangıç tarihi bakımından ıslah öncesi istenilen miktar ile ıslah dilekçesinin davalı idareye tebliğ tarihi hususlarında bir ayrıma gidilmemiştir.

Manevi tazminat istemi yönünden;

Manevi tazminat; doktrinde de kabul edildiği üzere, idarenin hizmet kusurunun varlığı halinde, manevi değerlerinde bir eksilme meydana gelen, duyduğu acı, üzüntü ve sarsıntı nedeniyle yaşama şevki azalan kişiye, manevi tazminat adı ile bir miktar para verilerek, onun bu yoldan tatmin edilmesi sağlanmakta olup, Anayasanın 125. maddesinin son fıkrasında da; idarenin kendi eylem ve işle: ' ' '

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/..

KARAR NO : 2023/...

İdarelerin tazmin sorumluluğu içerisinde yer alan manevi tazminat, patrimonuanda meydana gelen bir eksilmeyi karşılamaya yönelik bir tazmin aracı olmayıp, manevi tatmin aracıdır.

Manevi tazminata hükmedilmesi için kişinin fizik yapısını zedeleyen, yaşama ve kazanma gücünün azalması sonucu doğuran olayların meydana gelmesi ve idarenin hukuka aykırı bir işlem veya eylemi sonucunda ağır bir elem ve üzüntünün duyulmuş olması veya şeref ve haysiyetinin rencide edilmiş bulunması gerekir.

Manevi tazminat kişinin manevi değerlerinde meydana gelen eksilme ile duyulan acı, üzüntü ve sarsıntının bir miktar parayla kısmen de olsa hafifletilmesini sağlamak amacıyla yönelik olup, bir manevi tatmin aracıdır. Manevi tazminatın bu niteliği dikkate alındığında, belli bir zarar karşılığı olmayan yalnızca olay nedeniyle duyulan üzüntünün kısmen giderilmesi amacını taşımakta ise de, idarenin her hukuka aykırı işlemi nedeniyle duyulan üzüntü karşılığı manevi tazminata hükmedilmesi sonucunu doğurmaz. Manevi tazminata hükmedilmesini gerektirecek zarar, kişilik haklarına saldırı hallerinde söz konusu olabilecektir.

Buna göre, tazminat istemine dayanak kılınan davalı idare işleminin yargı kararıyla iptal edilmesinin her halükarda manevi tazminat ödenmesini gerektirmeyeceği de gözetilerek, davacı lehine manevi tazminata hükmedilmesini gerektirecek yasal sorumluluk şartlarının ve unsurların oluşmadığı sonucuna varıldığından, davacının manevi tazminat istemi yönünden davanın reddine hükmetmek gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle; davanın kısmen kabulü ile kısmen reddine;

Davacının maddi tazminat isteminin kabulü ile 133.580,00-TL maddi tazminatın içeriğindeki ödenmesi gereken maaş alacağının her birinin ödenmesi gereken dönemlerden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte (aylıklarından her birinin tahakkuk ettirilmesi gereken tarihten ödeme tarihine kadar işletilecek yasal faizinin hesaplanması suretiyle) davalı idarece davacıya ödenmesine, 50.00,00-TL manevi tazminat istemi yönünden ise davanın reddine, dava kısmen kabul, kısmen ret ile sonuçlandığından, aşağıda dökümü yapılan 158,70-TL yargılama giderinin davadaki haklılık oranlarına göre takdiren 120,00-TL'lik kısmı ile davacının haklılığı üzerinden hesaplanan 9.124,85-TL nispi karar harcının tamamının davalı idarece davacıya verilmesine, yargılama giderinin kalan 38,70-TL'lik kısmının davacı üzerinde bırakılmasına, kabul edilen maddi tazminat için karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca nisbi olarak belirlenen 21.037,00-TL avukatlık ücretinin davalı idarece davacıya verilmesine, aynı Tarifenin 10. maddesinin 3. ve 4. fıkraları gözetilerek reddedilen manevi tazminat bakımından belirlenen 5.500,00-TL avukatlık ücretinin davacı tarafından davalı idareye verilmesine, kabul edilen maddi tazminat tutarı üzerinden hesaplanan 9.124,85-TL nispi karar harcından peşin tahsil olunan 3.143,20-TL'nin mahsubu sonucu geriye kalan 5.981,65-TL bakiye harcın davacıya tamamlattırılmasına, gider avansından artan kısımların hükmün kesinleşmesinden sonra Mahkememizce re'sen davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren otuz (30) gün içerisinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere, 29/03/2023 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan